
TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2018)0233

Sudan, w szczególności sytuacja Noury Hussein Hammad

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 31 maja 2018 r. w sprawie Sudanu, w szczególności sytuacji Noury Hussein Hammad (2018/2713(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Sudanu,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., którego Republika Sudanu jest stroną od 1986 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka, której Sudan jest stroną od 1990 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie małżeństwa dzieci, wczesnego i przymusowego małżeństwa,
- uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętą w 1979 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, oraz Deklarację o likwidacji przemocy wobec kobiet, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1993 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 62/149 z dnia 18 grudnia 2007 r., przedstawioną przez UE i potwierdzoną w latach 2008, 2010, 2012, 2014 i 2016, w której wezwano do wprowadzenia moratorium na wykonywanie kary śmierci,
- uwzględniając pierwszy protokół do Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów, przyjęty w 1981 r. i dotyczący praw kobiet w Afryce,
- uwzględniając art. 16 i 21 Afrykańskiej karty praw i dobra dziecka, która weszła w życie w dniu 29 listopada 1999 r.,
- uwzględniając odwołanie w trybie pilnym w sprawie Noury Hussein Hammad, przesłane Republice Sudanu dnia 17 maja 2018 r. przez Afrykański Komitet Ekspertów ds. Praw i Dobra Dziecka (ACERWC),
- uwzględniając konstytucję Sudanu z 2005 r.,
- uwzględniając art. 96 (klauzula dotycząca praw człowieka) umowy z Kotonu, podpisanej

przez rząd Sudanu w 2005 r.,

- uwzględniając agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 oraz art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Noura Hussein Hammad została zmuszona przez swoją rodzinę do poślubienia Abdulrahmana Hammada, będąc dzieckiem w wieku 16 lat; mając na uwadze, że Noura stwierdziła, że została po raz pierwszy zgwałcona przez swojego męża z pomocą członków jego rodziny; mając na uwadze, że według jej zeznań w dniu 2 maja 2017 r. trzech mężczyzn przytrzymało ją, kiedy Abdulrahman ją gwałcił; mając na uwadze, że Noura zasztytowała swojego męża w obronie koniecznej, gdy następnego dnia ponownie usiłował ją zgwałcić; mając na uwadze, że późniejsze badanie lekarskie wykazało, że podczas walki z mężem ona również została ranna;
- B. mając na uwadze, że Noura Hussein Hammad była przetrzymywana w więzieniu w Omdurmanie do dnia 29 kwietnia 2018 r., kiedy uznano ją za winną zabójstwa z premedytacją; mając na uwadze, że Noura Hussein Hammad, która ma obecnie 19 lat, została skazana na karę śmierci przez Centralny Sąd Karny w Omdurmanie za zabicie mężczyzny, do którego poślubienia zmusił ją jej ojciec; mając na uwadze, że przy wydawaniu wyroku rodzina zabitego mężczyzny wybrała karę śmierci jako odpowiednią „karę” dla Noury Hussein; mając na uwadze, że wniesiono odwołanie od tego wyroku;
- C. mając na uwadze, że Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka zdobyło informacje, zgodnie z którymi przymusowe małżeństwo Noury Hussein, gwałt na niej i inne formy przemocy na tle płciowym względem niej nie zostały wzięte pod uwagę przez sąd jako dowody w celu złagodzenia kary; mając na uwadze, że ekspert ONZ ds. egzekucji pozasądowych stwierdził, że nałożenie kary śmierci w sytuacji, gdy istnieją jednoznaczne dowody na działanie w obronie koniecznej, stanowi przypadek arbitralnej egzekucji;
- D. mając na uwadze, że Sudan zajmuje 165. miejsce spośród 188 państw według wskaźnika rozwoju społecznego i oenzytowskiego wskaźnika nierówności płci; mając na uwadze, że Komitet Praw Dziecka ONZ oraz Komitet Praw Człowieka ONZ wyraziły poważne zaniepokojenie sytuacją praw kobiet w Sudanie; mając na uwadze, że system prawny Sudanu opiera się na islamskim prawie szariatu; mając na uwadze, że dowody wskazują, że gdy kobiety nie są politycznie, kulturowo i ekonomicznie równe mężczyznom, padają ofiarą przemocy ze względu na płeć, niezależnie od ich wyznania, rasy czy narodowości;
- E. mając na uwadze, że sudańska konstytucja stanowi, iż „państwo chroni kobiety przed niesprawiedliwością i wspiera równouprawnienie płci”; mając na uwadze, że Pramila Patten, specjalna przedstawiciel ONZ ds. przemocy seksualnej podczas konfliktów, odnotowała w następstwie swojej wizyty w Sudanie w dniach 18–25 lutego 2018 r., że w kraju tym panuje głęboko zakorzeniona kultura zaprzeczania przemocy seksualnej; mając na uwadze, że wymuszone małżeństwa, gwałty małżeńskie i przemoc na tle płciowym są w Sudanie uznawane za normę, a wszystkie te formy przemocy są uzasadniane względami tradycji, kultury i religii; mając na uwadze, że do tej pory prokuratura specjalna nie zbadała żadnego przypadku przemocy seksualnej związanej z konfliktami;
- F. mając na uwadze, że mandat Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) mający na celu zwalczanie bezkarności za zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości i

zbrodnie ludobójstwa obejmuje również okrucieństwa, których doświadczają kobiety, w tym szeroki wachlarz przestępstw seksualnych i przestępstw na tle płciowym; mając na uwadze, że w dniu 4 marca 2009 r. MTK wydał nakaz aresztowania prezydenta Republiki Sudanu Umara al-Baszira pod pięcioma zarzutami popełnienia zbrodni przeciwko ludzkości: zabójstwa, eksterminacji, przymusowego przesiedlenia, tortur i gwałtu;

- G. mając na uwadze rozpoczęcie globalnej kampanii „Sprawiedliwość dla Noury Hussein Hammad”, której celem jest uchylene wyroku skazującego ją na karę śmierci; mając na uwadze, że w maju 2018 r. prawie milion obywateli podpisało petycję zatytułowaną „Sprawiedliwość dla Noury Hussein Hammad”; mając na uwadze, że zastraszanie obrońców stanowi zamach na rzetelny proces sądowy, a także mając na uwadze, że jako ofiara gwałtu Noura Hussein Hammad wymaga wsparcia psychologicznego;
- H. mając na uwadze, że sprawa Noury Hussein Hammad zwróciła uwagę społeczności międzynarodowej na prawa kobiet i uwypukliła problematykę przymusowych małżeństw oraz gwałtów małżeńskich w Sudanie, gdzie wiek uprawniający do zawarcia związku małżeńskiego wynosi jedynie 10 lat; mając na uwadze, że sudańskie prawo uznaje gwałt małżeński za przestępstwo dopiero od 2015 r.; mając jednak na uwadze, że organy sądowe odmawiają traktowania go jako przestępstwo;
- I. mając na uwadze, że działacze na rzecz praw kobiet i dzieci prowadzą coraz szerzej zakrojoną kampanię przeciwko przymusowym małżeństwom dziewcząt i zawieraniu małżeństwa przez niepełnoletnie dziewczęta, co jest powszechnym zjawiskiem w Sudanie; mając na uwadze, że zapobieganie wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym wczesnym i przymusowym małżeństwom, oraz ich zwalczanie stanowi jeden z celów unijnego planu działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020;
- J. mając na uwadze, że zarówno organizacja Human Rights Watch, jak i niezależny ekspert ONZ ds. Sudanu w swoim sprawozdaniu z 2017 r. na temat sytuacji na świecie stwierdzili, że sudańskie siły bezpieczeństwa stosowały przemoc seksualną, zastraszanie i inne formy nadużyć w celu uciszenia obrończyni praw człowieka w całym kraju; mając na uwadze, że krajowe służby bezpieczeństwa i wywiadu uniemożliwiły prawnikowi Noury Hussein Hammad zorganizowanie konferencji prasowej w związku z nasilającą się kampanią zastraszania; mając na uwadze, że Nahid Gabralla, dyrektor SEEMA – organizacji pozarządowej zajmującej się ofiarami przemocy uwarunkowanej płcią w stolicy Sudanu Chartumie – była kilkakrotnie więziona podczas kampanii poparcia Noury Hussein Hammad, ponieważ Sudan ogranicza wolność słowa;
- K. mając na uwadze, że Sudan jest jednym z siedmiu krajów, które wciąż nie są stronami Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet;
- L. mając na uwadze, że UE finansuje obecnie w Sudanie projekty o wartości 275 mln EUR, głównie za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR) oraz Instrumentu na rzecz Przyczyniania się do Bezpieczeństwa i Pokoju; mając na uwadze, że Sudan nie ratyfikował zmienionej wersji umowy z Kotonu;
- M. mając na uwadze, że kobiety w Sudanie są dyskryminowane, arbitralnie aresztowane i karane w upokarzający sposób; mając na uwadze, że według niezależnego eksperta ONZ ds. Sudanu tzw. zbrodnie przeciwko moralności publicznej, takie jak zarzucane kobietom uważanym za „nieprzyzwoicie” ubrane, wraz z upokorzeniem ponoszonym w wyniku kar

cielesnych, naruszają międzynarodowe normy w zakresie praw człowieka; mając na uwadze, że art. 151, 152, 154 i 156 sudańskiego kodeksu karnego zaostrzają restrykcje wobec kobiet, ich ubioru i zachowania w miejscach publicznych; mając na uwadze, że naruszenia tych przepisów są karane grzywnami, a w niektórych przypadkach nawet chłostą;

- N. mając na uwadze, że UE wspiera Sudan, udzielając mu pomocy rozwojowej i humanitarnej, ale dostarcza także wsparcia na potrzeby wysoce kontrowersyjnych środków kontroli granic tego kraju oraz operacji zwalczania handlu ludźmi i przemytu, między innymi za pośrednictwem tzw. projektu ROCK;
1. z ubolewaniem przyjmuje skazanie Noury Hussein Hammad na karę śmierci i potępia ten wyrok; wzywa władze Sudanu do złagodzenia kary śmierci i do pełnego uwzględnienia okoliczności, że Noura Hussein Hammad działała w obronie koniecznej przed próbą zgwałcenia jej przez mężczyznę i jego współników;
  2. wzywa władze Sudanu, by przestrzegały prawa krajowego i międzynarodowych norm w zakresie praw człowieka, w tym Protokołu do Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów o prawach kobiet w Afryce, jak również Protokołu Trybunału Sprawiedliwości Unii Afrykańskiej przyjętego w dniu 11 lipca 2003 r.; przypomina, że zgodnie z normami międzynarodowymi orzekanie kary śmierci na podstawie wyraźnych dowodów na obronę konieczną stanowi arbitralne zabójstwo, zwłaszcza w przypadku kobiet oskarżonych o zabójstwo w obronie koniecznej;
  3. przypomina władzom Sudanu o ich obowiązku zagwarantowania praw podstawowych, w tym prawa do rzetelnego procesu sądowego; nalega, by podjęto wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, by proces Noury Hussein Hammad rzeczywiście spełniał najwyższe standardy sprawiedliwości i rzetelności procesu;
  4. ponownie stwierdza, że należy przeprowadzić rewizję i reformę kluczowych ustaw obowiązujących w Sudanie, włącznie z ustawą o bezpieczeństwie narodowym z 2010 r. oraz ustawami regulującymi media i społeczeństwo obywatelskie, aby dostosować je do norm międzynarodowych, które służą poszanowaniu wolności wypowiedzi, zgromadzeń i zrzeszania się; wyraża zaniepokojenie szeroko zakrojonymi uprawnieniami do zatrzymywania i przetrzymywania w więzieniu, przysługującymi krajowym służbom bezpieczeństwa i wywiadu, które arbitralnie aresztują i zatrzymują ludzi, w wielu przypadkach poddawanych torturom i złemu traktowaniu innego rodzaju, przy czym funkcjonariusze tych służb nie podlegają ściganiu;
  5. zauważa, że w toku postępowania sądowego w tej sprawie władze sudańskie nadal mają obowiązek wykazać, że nie tolerują gwałtów ani przemocy uwarunkowanej płcią, a tym samym ratować życie młodej kobiety, które zostało już zdewastowane z przyczyn od niej niezależnych; wzywa władze Sudanu, by zagwarantowały, że wszystkie przypadki przemocy uwarunkowanej płcią i przemocy seksualnej, w tym gwałty małżeńskie i przemoc domowa, będą ścigane, a sprawcy pociągani do odpowiedzialności; wzywa władze Sudanu do rozwiązania problemu małżeństw dzieci i przymusowych małżeństw oraz gwałtów małżeńskich;
  6. wzywa władze sudańskie, by przeprowadziły natychmiastowe, niezależne i bezstronne śledztwo w sprawie stawianych sudańskim siłom bezpieczeństwa zarzutów dotyczących stosowania przemocy, zastraszania i innych form nadużyć wobec kobiet;

7. wyraża ubolewanie z powodu wydanego przez krajowe służby bezpieczeństwa i wywiadu zakazu odbycia konferencji prasowej, którą po skazaniu Noury Hussein Hammad organizował jej zespół obrońców; zdecydowanie potępia nękanie obrońców praw człowieka i prawników w związku ze sprawą Noury Hussein Hammad;
8. wzywa władze sudańskie do zapewnienia pełnej ochrony nietykalności fizycznej i psychicznej Noury Hussein Hammad podczas jej pobytu w areszcie, a także jej prawników i rodziny;
9. ponownie wyraża zdecydowany sprzeciw wobec stosowania kary śmierci we wszystkich przypadkach i bez względu na okoliczności; uważa, że kara śmierci narusza godność ludzką oraz stanowi okrutne, nieludzkie i poniżające traktowanie; apeluje do władz Sudanu, by przestrzegały moratorium ONZ na wykonywanie kary śmierci; wzywa Sudan do ratyfikowania konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur i Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet;
10. zwraca uwagę władz Sudanu na fakt, że lepsza ochrona praw człowieka przysługujących kobietom i kryminalizacja gwałtów małżeńskich może pomóc uratować wiele istnień ludzkich i zapobiec takim skutkom, jak w przypadku Noury Hussein Hammad;
11. zdecydowanie potępia przedwczesne i przymusowe małżeństwa oraz przemoc wobec kobiet i dziewcząt, do jakich dochodzi w Sudanie i poza nim; zwraca uwagę, że obecne odwołanie od wyroku w sprawie Noury Hussein Hammad, które ogranicza się do formalnych i prawnych aspektów wyroku skazującego i nie uwzględnia okoliczności faktycznych, nie jest wystarczające w świetle ratyfikowanego przez Sudan Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych; wzywa władze do wdrożenia zalecenia Komitetu Praw Dziecka oraz do zmiany ustawy o stanie cywilnym, żeby podnieść prawnie dopuszczalny wiek zawarcia małżeństwa;
12. zdecydowanie nalega, by UE i jej państwa członkowskie zagwarantowały, że przy realizacji projektów realizowanych wspólnie z organami sudańskimi przestrzegana była zasada nieszkodzenia, co wykluczy możliwość współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za łamanie praw człowieka;
13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, prezydentowi Sudanu, Unii Afrykańskiej, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz Parlamentowi Panafrykańskiemu.